

Mira Kruhan
Zagreb

PRIKAZ ČASOPISA »PRIMAR«

Časopis PRIMAR namijenjen je učiteljima njemačkoga jezika u nižim razredima osnovne škole (primarni stupanj) i svima koji se bave tom nastavom ili su uključeni u nju. Počeo je izlaziti u ljetu 1992. godine i izlazi tri puta godišnje. Izdavač je Goethe-Institut.

Rano učenje stranih jezika sve se više širi. Potreba za informacijama i razmjenom iskustava toliko je velika da više nije dovoljno povremeno reagiranje posebnim publikacijama o toj problematici. Zbog toga je Upravni odbor Goethe-Instituta pokrenuo izdavanje časopisa koji će pokušati pratiti izazove novih težnji u nastavi stranih jezika.

U časopisu surađuju znanstvenici lingvisti i metodičari te nastavnici praktičari, koji na temelju osobnog iskustva pronalaze djelotvornije putove u ostvarivanju ciljeva i zadaća nastave njemačkoga jezika u ranoj dobi. Članovi Redakcijskog savjeta su predstavnik visokog školstva (znanosti), Centrale za inozemno školstvo te predstavnik iz prakse (uglavnom iz inozemstva).

Časopis svojom koncepcijom pokušava odgovoriti na pitanja: Što je novo u nastavi stranih jezika? i Kako to čine drugi? Prilozi se grupiraju u stalne rubrike: *Iz prakse za praksu*, *Iz teorije za praksu*, *Učenje njemačkoga u...*, *S komentarima i bez komentara*.

Izvjешća iz prakse grupiraju se uvijek oko neke teme i ispunjavaju najveći dio časopisa. Iza prakse, svjesno ili nesvjesno, uvijek stoji teorija, pa je tako i u PRIMAR-u ostavljen dio prostora za priloge iz teorije koji pokušavaju analizirati prikazanu problematiku iz prakse. Svaki teorijski prilog popraćen je komentarom (odgovorom, suprotstavljanjem) kojemu je svrha da omogućiti čitatelju otklon prema prikazanom mišljenju, odnosno zauzimanje stava prema drukčijem načinu mišljenja. Na pitanje »Kako to drugi rade?« odgovara rubrika *Učenje njemačkoga u...* U zadnjoj rubrici uvijek se upućuje na nova izdanja i naslove vezane uz temu broja (nastavni materijali — udžbenici, priručnici i sl., prikazi knjiga, teorijski članci, knjige za djecu). *Oglasna ploča* sadrži termine savjetovanja, seminara, stručnih skupova, ponude za razredno dopisivanje, mnogobrojne ponude za raspravu o novome i sl.

Programski je prva tema PRIMAR-a bila *Učiti preko ruke*. Učiti svim osjetilima trebao bi biti princip u nastavi stranoga jezika za učenike u nižim razredima osnovne škole. Kako to ostvariti u razredu? O svojim iskustvima pišu nastavnici iz cijeloga svijeta. Teme koju su slijedile i o kojima su u dosada tiskanim brojevima časopisa raspravljali nastavnici i znanstvenici bile su:

- Rasti s jezikom (pjevanje, igranje, govorenje, razumijevanje, pisanje, mjerenje)
- Učenje pomoću priče (priče iz svakidašnjice, bajke, fantastijski tekstovi, pjesme, igrokazi)
- Od slike do priče (vizualno u nastavi — fotografije, filmovi, folije, figure, crtani stripovi, oslikane majice)
- Od tekstova naučiti pisati (od teksta do riječi i do vlastitog teksta)
- Slobodni rad (jezične vještine i socijalni oblici za njihovo korištenje i uvježbavanje)
- Kaži to glazbom (pjevanje i pjesma u nastavi stranog jezika)
- Učiti pomoću šale (vicevi, stripovi, besmisleni tekstovi)
- Učenje bez granica (*Landeskunde* — zemljoznanstvo)

- Neka izide glas (slušanje, govorenje, razumijevanje — izgovor u nastavi stranog jezika u nižim razredima osnovne škole)
- Okolo naokolo — to nije teško (pokret u nastavi stranog jezika)
- Rimuj se, ili... (o stihovima u nastavi stranih jezika)
- Izvan ruba tanjura... (integrirana nastava — sadržaji drugih predmeta u nastavi stranih jezika).

Prilozi nastavnika o navedenim temama ne daju gotove recepte. Oni potiču na razmišljanje, pozivaju ostale nastavnike da pokušaju i drukčije ostvarivati nastavu, da imitiraju i variraju ponuđena rješenja, da razmišljaju o njima te da ih dalje razvijaju i prilagođavaju svojim radnim prilikama.

U rubrici *Iz teorije za praksu* uz temu broja predočena su saznanja iz znanosti i suvremena teorijska istraživanja o toj problematici. Uza svaki članak stoji osvrt, odnosno odgovor ili suprotstavljeno mišljenje drugog autora. Tako čitatelji mogu dobiti najaktualnije informacije iz metodike nastave stranih jezika o:

- učenju svim osjetilima
- integriranom pristupu jeziku: »language awareness«
- mogućoj ulozi narativnog u nastavi stranog jezika za djecu
- vizualnim impulsima i usmjeravanju nastave i govora pomoću slika
- kreativnom pisanju u ranoj dobi (primarnom stupnju)
- djelotvornosti glazbenih tekstova
- šali i vicu u nastavi (koliko se ozbiljno može učiti uz smijeh)
- zemljopoznavstvu (*Landeskunde*) u ranoj dobi učenja
- radu na izgovoru
- pokretu kao nastavnom principu
- pjesmicama i dječjoj potrebi da sami stvaraju stihove i rime
- integriranoj nastavi.

O projektima i modelima učenja stranog jezika (njemačkoga) čitatelji saznaju u rubrici *Učenje njemačkoga u...* U dosadašnjim brojevima časopisa predočena je nastava stranog jezika u nižim razredima osnovne škole (primarnom stupnju) u Europskoj školi, Waldorfskoj školi, Francuskoj, Mađarskoj, Kanadi, Škotskoj, Engleskoj, Italiji, SAD-u te Australiji.

Glavne odlike časopisa PRIMAR jesu suvremen, praktičan i iskustven pristup obrađivanim temama, isticanje kompleksnosti nastave stranih jezika u ranoj dobi, relativiziranje znanstvenih spoznaja te općenito pozitivan i humanistički stav prema problemima ove nastave. Valja naglasiti vezu koja se uspostavlja između prakse i teorije u svim motrištima ranog učenja stranih jezika. Odgovori na brojna pitanja nisu ni konačni ni jedinstveni. Nastavnik-praktičar treba ih odvagnuti, dograditi i prilagoditi svojoj zbilji i mogućnostima. Časopis ne usustavljuje problematiku. Prilozi prikazuju pojedinačne nastavne sate, opisno, kao metodički trik — pokušaj.

Časopis PRIMAR doprinos je oskudnoj literaturi o nastavi stranog jezika s učenicima mlađe osnovnoškolske dobi (u nižim razredima osnovne škole — primarnom stupnju). Nastavnici u njemu mogu naći poticaje i okvire za osobno razmišljanje o nastavi stranoga jezika (njemačkoga) s djecom mlađe osnovnoškolske dobi, o novim pristupima, modelima i metodama.